

andere, dan door fysieke hoedanigheden, te boeien. Zij voelde instinctmatig dat zij hem verloor, al bleef alles nog 't zelfde. Zij vermoede hem, hij begon met haar veel alleen te laten, met zich te amuseeren op plaatsen, waar zij niet komen kon. Hij wist volstrekt niet of zij er verdriet over had, zij leek hem te oppervlakkig om diep te voelen en volgens zijn eigen meening gaf hij haar dan ook volstrekt geen reden om ongelukkig te zijn. In de oogen der wereld was Jules van Hagen een waarachtig fatsoenlijk man, hij respecteerde in alles de publieke opinie, hij behandelde zijn vrouw met al de achting die hij haar verschuldigd was. Niemand kon iets op hem aanmerken of bewijzen, dat hij in een enkel opzicht zijn verplichtingen schond. Dàt, meende hij, was voldoende, hij pleitte zichzelf van alle schuld vrij. Maar *zij* had niet geweten, wat zij aan haar stand en aan den naam dien zij droeg verschuldigd was, zij had haar eer als vrouw met voeten getreden, zij had van zich doen spreken, zij had schandaal gemaakt. Reeds meer dan tien jaar waren zij getrouwd; Marie had zich in de laatste jaren leeren schikken in het onvermijdelijke; zij gingen beide hun eigen weg, oogenschijnlijk zeer tevreden. Toen begon de booze wereld te fluisteren en gissingen te maken; mevrouw van Hagen had een minnaar, haar tot nog toe onbesproken naam was op aller lippen. In den beginne trachtte hij te glimlachen en de schouders op te halen, maar inwendig ergerde hij zich vreeselijk. Nog sloeg hij geen geloof aan die veronderstellingen, maar 't idee dat er toch iets van aan kon zijn, martelde hem. Nog voor hij tijd had gehad, zich omtrent iets te vergewissen, brak de donderslag boven zijn hoofd los.

Toen hij op zekeren avond thuis kwam vond hij een briefje van zijn vrouw, waarin zij hem met korte, koude woorden te kennen gaf, dat zij zijn huis verlaten had met een van zijn zoogenaamde vrienden. Van Hagen dacht in de eerste oogenblikken dat hij zinneloos zou worden van woede en smart; niet om haar verlies, wanneer zij gestorven ware zou hij haar zeer waarschijnlijk eenige maanden officieel betreurd hebben en dan zou zijn verdriet tot het verleden behoord hebben; maar het denkbeeld dat de wereld zich in zijn huiselijk leven, in zijn intieme aangelegenheden zou mengen, was hem ondragelijk. Reeds zag hij zich bespot, mogelijk beklaagd, maar in ieder geval besproken als een man wiens vrouw met een ander was weggelopen. Wat hij in die eerste uren leed was hem zelf alleen bekend, maar hij besloot dat niemand zich ten zijnen koste zou vermaken en met een wilskracht, een betere zaak waardig, beheerschte hij zijn spijt en zijn wrok. Hij vertelde eenvoudig aan zijn dienstboden dat mevrouw voor noodzakelijke familie-aangelegenheden op reis was gegaan. Aan zijn vrienden en bekenden dischte hij hetzelfde verhaal op; hij vertoonde zich den volgenden dag overal en zijn houding was zoo kalm, zoo gewoon en opgeruimd, dat hij inderdaad menigeen van de wijs bracht. Natuurlijk wist het almachtige *men* veel, en men giste en vertelde nog meer dan men wist, maar hij bleef verschoond van vragende blikken en onbescheiden vragen. Hij bereikte zijn doel, men deed alsof men volstrekt niet twijfelde aan de waarheid van zijn verhaal.